

Evaluatie

één jaar JeugdzorgPlus in Antonius

februari 2019 – februari 2020

CONCEPT

Bestuurlijk trekkers	Ron de Haan, Mary van Gent en Marjon van der Ven
Van	bovenregionale ambtelijke werkgroep JeugdzorgPlus
Datum	17 maart 2020

Inhoudsopgave

1. **Inleiding**
   a. De opdracht voor Horizon
   b. Het JeugdzorgPlus traject van Horizon
   c. JouwZorg

2. **De transformatiebeweging van de JeugdzorgPlus**
   2.1 Minder gesloten JeugdzorgPlus
      a. Minder gesloten JeugdzorgPlus in aantal
      b. Minder gesloten JeugdzorgPlus in vorm en werkwijze
      c. Van gesloten naar voorwaardelijke machtiging
   2.2 JeugdzorgPlus met verbinding met het eigen netwerk
      a. Onderwijs
      b. JIM (Jouw Ingebrachte Mentor)
      c. Betrokkenheid van ouders
   2.3 JeugdzorgPlus als integraal onderdeel van de jeugdhulpketen
      a. Samenwerking jeugdrechtketen
      b. School2care
      c. Fase 2

3. **De opdracht aan de hand van de inkoopdoelstellingen**
   3.1 Doelstellingen die buiten de opdracht van Horizon vallen
      a. Doelstelling: beperken instroom
      b. Doelstelling: de uitstroom bevorderen
   3.2 Doelstellingen die binnen de opdracht van Horizon vallen
      a. Doelstelling: de gemiddelde verblijfsduur geslotenheid verkorten
      b. Doelstelling: de uitstroom bevorderen
      c. Doelstelling: het herhaald beroep neemt af
      d. Doelstelling: het behaalde behandeldoel
      e. Doelstelling: de kosten blijven beheersbaar

4. **Conclusie**

CONCEPT

1. Inleiding

Deze evaluatie JeugdzorgPlus is opgesteld met als doel de colleges en gemeenteraden van de achttien Noord-Holland Noord gemeenten te informeren over de stand van zaken van de JeugdzorgPlus aan de hand van de transformatieopgave en de inkoopdoelstellingen. De transformatieopgave bevat een inhoudelijke evaluatie waarin de belangrijkste ontwikkeling in het veld worden geëvalueerd. Voor de evaluatie van de inkoopdoelstellingen geven wij een analyse op basis van de kwantitatieve data die wij van Horizon hebben ontvangen. Het betreft de periode vanaf 4 februari 2019 tot en met 3 februari 2020.

a. De opdracht voor Horizon

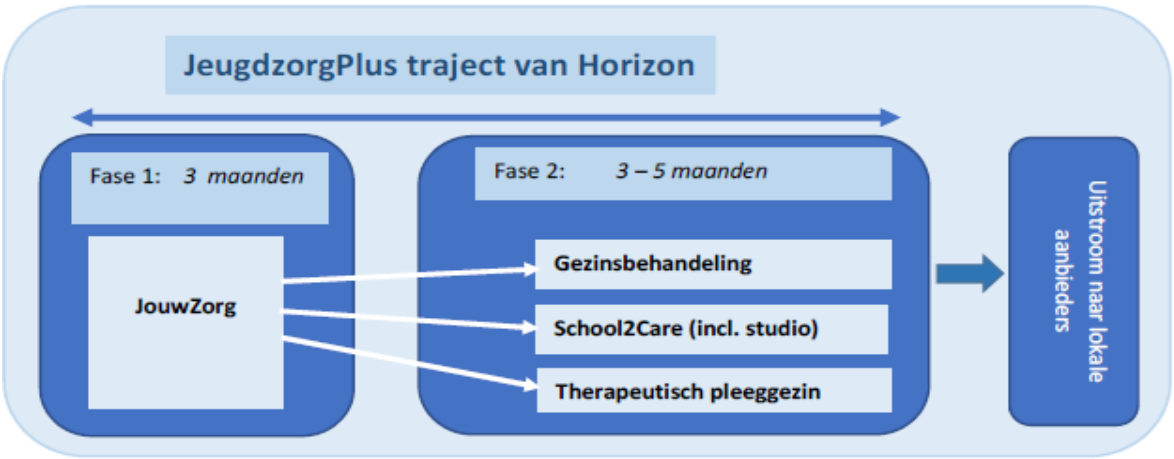
In de inkoopstrategie is gesteld dat de achttien Noord-Holland Noord gemeenten de ambitie hebben dat in 2030 geen enkele jongere meer JeugdzorgPlus nodig heeft. De JeugdzorgPlus is immers een zeer intensieve vorm van jeugdhulp waarbij een jongere tijdelijk van zijn vrijheid beroofd wordt. Echter, de JeugdzorgPlus staat niet op zichzelf. Om deze ambitie te behalen is het belangrijk om naar de hele keten van de jeugdhulp te kijken, dat wil zeggen: naar het volledige voorveld (preventie) en de uitstroom vanuit de JeugdzorgPlus.

Het is geen eenvoudige taak gebleken. De uitkomst van de aanbesteding heeft in het totale zorglandschap voor veel beroering gezorgd. Een nieuwe aanbieder in de regio's met een totaal andere werkwijze vroeg om aanpassingen van iedereen. De drie bestuurlijk woordvoerders van de drie regio's NHN hebben gezamenlijk met het samenwerkingsverband van het onderwijs en zorgaanbieders geïnvesteerd in het versterken van deze samenwerking en dit heeft geleid tot nieuwe afspraken. Nu een jaar later kunnen we zien dan de samenwerking in het veld steeds beter verloopt. Partijen weten elkaar te vinden.

b. Het JeugdzorgPlus-traject van Horizon

Horizon maakt in het JeugdzorgPlus-traject onderscheid tussen twee fasen te weten:

- Fase 1: JouwZorg in geslotenheid van Antonius
- Fase 2: De vervolgzorg door de inzet van andersoortige behandeling buiten Antonius maar onder zorgregie van Horizon

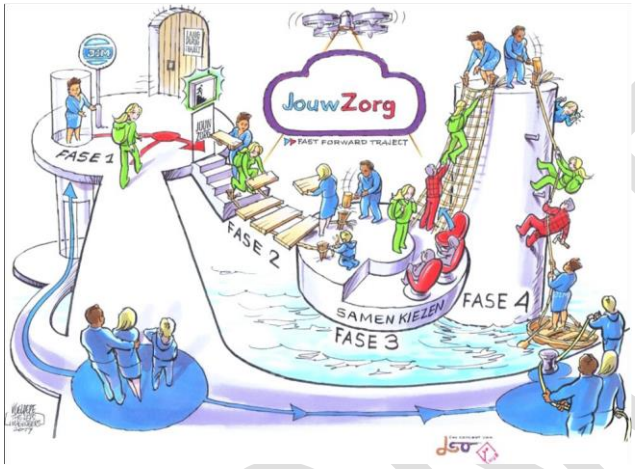
CONCEPT

In het afgelopen jaar is alleen fase 1 tot stand gekomen. Gebleken is dat er in Noord-Holland geen ‘machtiging gesloten jeugdzorg’ wordt afgegeven voor fase 2 (zie verder 2.1.c). Hierdoor heeft Horizon geen juridische titel op basis waarvan zij in fase 2 zorginhoudelijk regie kan voeren. Daarnaast is het aanbod voor de tweede fase in Noord-Holland Noord nog niet gerealiseerd, uitgezonderd de drie studio’s in Antonius.

c. JouwZorg

JouwZorg is de behandelmethode in Antonius en is gericht op het hele gezin/netwerk en waarbij de eigen kracht en competenties van de jongere en het gezin/netwerk centraal staan.
De uitgangspunten van JouwZorg zijn:

De fases van JouwZorg

Fase 0: *Toeleiding naar JouwZorg, vanuit crisis naar fase van rust.*
Jeugdbeschermer en gedragswetenschapper controleren de in- en exclusiecriteria voor JouwZorg. De jongere en ouders komen tot rust.

Fase 1a: *De keuze maken voor JouwZorg.*
Jongere en ouders maken beslissing mee te doen aan JouwZorg.

Fase 1b: *Kiezen van de JIM en installatie van de JIM. (Jouw Ingebrachte Mentor)*
De jongere denkt na over een passende JIM en deze wordt in afstemming met ouders en professionals in positie gebracht.

Fase 2: *Wat wil het gezin? Behoeften ordenen en vaststellen.*
De jongere en het gezin onderzoeken naar welk doel/welke doelen zij toe willen werken, wat hun behoeften zijn en presenteren deze aan elkaar.

Fase 3: *Hoe wil het gezin werken aan de problemen en met wie?*
Bij de behoeften van de jongere en de ouders wordt passende hulpverlening en ondersteuning gezocht, op basis van een klik.

Fase 4: *Start gekozen hulpverlening, afsluiting JouwZorg.*
Afspraken worden gemaakt hoe de JIM en professionele hulpverleners betrokken blijven bij de jongere en het gezin.

CONCEPT

2. De transformatiebeweging voor de JeugdzorgPlus

De achttien Noord Holland Noord gemeenten hebben de ambitie uitgesproken dat in 2030 geen enkele jongere meer JeugdzorgPlus nodig heeft. Met de aanbesteding JeugdzorgPlus hebben gemeenten een transformatie van de JeugdzorgPlus en feitelijk daarmee van het jeugdstelsel beoogd. Immers de gesloten JeugdzorgPlus wordt veelal gezien als een 'last resort voorziening', een plek voor jongeren die nergens anders naar toe kunnen gaan. Gemeenten willen deze voorziening opheffen maar tot die tijd willen zij ervoor zorgen dat het een tijdelijk en integraal onderdeel van een behandeling wordt en dat vraagt om aanpassingen in het hele jeugdstelsel.

Onze ambitie 'In 2030 geen JeugdzorgPlus' laat zich meten aan de hand van de inkoopdoelstellingen (zie hoofdstuk 3 voor de kwantitatieve data over de stand van zaken m.b.t. de inkoopdoelstellingen).

Dit hoofdstuk gaat over de stand van zaken van de transformatiebeweging die wij (gemeenten) willen maken:

- Lukt het ons om minder geslotenheid te creëren (zowel in aantal jongeren maar vooral in één vorm en werkwijze minder gesloten)?
- Lukt het ons om de JeugdzorgPlus te ontwikkelen als een voorziening waarbij de contacten met het netwerk van de jongeren zo goed mogelijk in stand blijven?
- Lukt het ons om de JeugdzorgPlus als integraal onderdeel van een behandeling te zien, als een tijdelijke time out i.p.v. een last resort?

Wij zijn een jaar bezig met deze transformatiebeweging. Begrijpelijkerwijs zijn wij er nog lang niet.

2.1 Minder gesloten JeugdzorgPlus

a. Minder gesloten JeugdzorgPlus in aantal

De instroom van jongeren in de JeugdzorgPlusvoorziening in de regio NHN is gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Het totaal van 60 jongeren met een gesloten machtiging is lager dan in de voorgaande jaren. In 2017 (de peildatum van de aanbesteding) was de instroom 80 jongeren. De daling past in de landelijke trend waar de instroom JeugdzorgPlus sinds 2017 jaarlijks daalt. Jeugdzorg Nederland heeft geen verklaring voor deze daling. In NHN wordt gedacht dat het kritische kijken van de gecertificeerde instelling naar het inzetten van deze zware vorm van jeugdhulp alsmede de opening van een driemilieuvoorziening in de regio Alkmaar wellicht van invloed is op de daling.

Om de instroom verder te beperken en de uitstroom te bevorderen wordt op dit moment binnen de drie regio's van NHN een plan van aanpak ontwikkeld. Iedere regio heeft haar eigen plan van aanpak, passend bij de eigen regionale transformatieagenda en deze wordt vanwege de samenhang bovenregionaal afgestemd. Niet alleen wordt er meer ingezet op preventie, er worden bijvoorbeeld ook onderwijsarrangementen ontwikkeld. Het is de planning om de plannen van aanpak in maart 2020 afgerond te hebben.

b. Minder gesloten JeugdzorgPlus in vorm en werkwijze

Met het contracteren van Horizon hebben gemeenten gekozen voor een kleinschalige JeugdzorgPlusvoorziening én een andere manier van behandelen die kiest voor minder 'geslotenheid' en een korter verblijf binnen de JeugdzorgPlusvoorziening.
Deels zit dit in de uitstraling van het gebouw, zonder hekken, naast een bosrijke omgeving en een

CONCEPT

openbare weg. Dit is anders, minder gesloten. Het zit ook in de visie op geslotenheid. Kenmerkend voor de gesloten jeugdhulp is het mogen inzetten van middelen en maatregelen zoals separeren, vastpakken, urine controles en gesloten deuren. Horizon gaat anders met het inzetten van middelen en maatregelen om. In Antonius zitten jongeren niet meer opgesloten. De slaapkamerdeuren zijn open, tenzij niet anders kan. Wanneer jongeren een time-out nodig hebben werd eerder gebruik gemaakt van een separeerruimte waar alleen een matras aanwezig is. Nu worden jongeren voorzien van een afzonderlijke, gemeubileerde ruimte (zachte ruimte) waarin zij zich kunnen terugtrekken. Deze inrichting en de bewuste keuze om op een andere manier om te gaan met het bieden van veiligheid draagt er toe bij dat jongeren minder het gevoel hebben gestraft te worden door de plaatsing in een JeugdzorgPlusvoorziening.

Jongeren hebben letterlijk en figuurlijk ruimte nodig om zich te ontwikkelen en fouten te kunnen/mogen maken. Er zijn geen hoge hekken op het terrein, niet alle deuren zitten op slot. De mogelijke consequentie is dat jongeren makkelijker kunnen weglopen. De visie hierachter is dat jongeren zelf meer de keuze gaan maken voor hun behandeling waardoor minder repressief ingezet hoeft te worden op het hanteren van fysieke veiligheid. Hierdoor is het gemakkelijker voor jongeren om weg te lopen. In totaal zijn jongeren 41 keer weggelopen. Met hen wordt het gesprek gevoerd over de redenen en gevolgen. Dit heeft effect. Ongeveer 95% van de jongeren dat wegloopt weer terugkeert om vervolg aan hun behandeling te kunnen geven.

c. Van gesloten naar voorwaardelijke machtiging

Het JeugdzorgPlus-traject van Horizon kent twee fasen (zie inleiding), waarbij het gaat om een deel geslotenheid in Antonius en het vervolgdeel in een andersoortige open vervolgvoorziening. De verwachting was dat voor het volledige traject van acht maanden een machtiging gesloten jeugdhulp zou worden afgegeven. Dit wordt gedaan in Zuid-Holland. In Noord-Holland blijkt de jeugdrechtketen dit niet af te geven. Het argument is dat een machtiging gesloten jeugdhulp gekoppeld moet zijn aan een daadwerkelijk gesloten plaatsing. Dit past binnen het wettelijk kader. Er kan echter ook betoogd worden dat de machtiging gesloten jeugdhulp de mogelijkheid biedt om middelen en maatregelen in te zetten ook al is een jongere geplaatst in een niet-gesloten voorziening. Hierbij heeft de aanbieder van JeugdzorgPlus de inhoudelijke regie over het behandeltraject, ook al is een jongere elders geplaatst. De methodiek van Horizon past in deze denklijn. Een lijn die overigens steeds meer maatschappelijk aanvaard wordt, zie ook de Wet Zorg en Dwang waarbij een wettelijk kader is gecreëerd om onvrijwillige zorg buiten de instelling om toe te passen.
Het gevolg echter van het niet afgeven van een machtiging gesloten jeugdhulp voor het volledige behandeltraject is dat fase 2 nog niet tot stand is gekomen. Horizon is samen met gemeenten een model aan het ontwikkelen op basis waarvan de vervolgzorg inhoudelijk en financieel tot stand kan komen.

Een van de mogelijkheden is het middel ‘voorwaardelijke machtiging’. Dit wettelijke instrument bestaat sinds 2015 maar er wordt landelijk nog weinig gebruik van gemaakt. Wij zijn met de jeugdrechtketen (d.w.z. jeugdrechtadvocaten, gecertificeerde instellingen en de Rechtbank) in overleg om hierover samenwerkingsafspraken te maken om dit instrument vaker in te zetten.
Het gebruik van een voorwaardelijke machtiging betekent namelijk dat de jongere na gesloten zorg op Antonius met een voorwaardelijke machtiging zijn of haar behandeling thuis of zo dichtbij mogelijk in eigen leefomgeving kan continueren. Wanneer blijkt dat de jongere deze vorm nog niet aan kan, kan de jongere d.m.v. een voorwaardelijke machtiging alsnog worden teruggeplaatst in de gesloten omgeving van de JeugdzorgPlus. De voorwaardelijke machtiging geldt dan als stok achter de deur voor de jongere. De jongere blijft tijdens de periode van de voorwaardelijke machtiging onder regie van de gecertificeerde instelling en Horizon.
Een voorwaardelijke machtiging wordt alleen afgegeven wanneer de indruk bestaat dat de jongere deze vorm van vrijheid aan kan, er een hulpverleningsplan is opgesteld én de jongere zich tevens

CONCEPT

eigenaar voelt van de door hem of haar gestelde behandeldoelen. Ook hier wordt het werken vanuit eigen regie van de jongere gestimuleerd.

2.2 JeugdzorgPlus met verbinding met het eigen netwerk

a. Onderwijs

Horizon werkt op de locatie van Antonius samen met de onderwijsvoorziening van de Spinaker, Ronduit Onderwijs. Het afgelopen jaar heeft de Spinaker zich in Horizon gevestigd. Door aanwezig te zijn binnen Antonius geeft het de mogelijkheid dat de expertise van onderwijs en zorg met elkaar gedeeld kan worden. Zo kan, wanneer dit wenselijk is, de onderwijskracht aanwezig zijn op momenten in de leefgroep en kan de pedagogisch medewerker van Horizon aanwezig zijn bij groepslessen.
Horizon en de samenwerkingsverbanden streven er ook naar dat jongeren zoveel mogelijk onderwijs volgen op hun, vaak voormalige, onderwijsvoorziening. Dit is deels mogelijk omdat jongeren niet uitgeschreven worden uit hun eigen school. Voorbeelden hiervan zijn dat jongeren vanuit Horizon hun diploma voor vakgericht onderwijs konden halen of zelfs op hun 'oude' school het eigen lesprogramma konden volgen. Het komende jaar zal verder gewerkt worden aan deze vorm van onderwijsarrangementen.

b. **JIM** (Jouw Ingebrachte Mentor)

Volgens de methode van JouwZorg wordt gewerkt met het principe van eigen regie van de jongeren op hun leven en wordt het netwerk betrokken bij de behandeling. Jongeren bepalen, in samenspraak met hun ouders en professional, de behandeldoelen. De behandeling van de jongeren tijdens het verblijf is gericht op het creëren van rust en perspectief, zorg en hulp te organiseren en, op korte termijn, maar wel wanneer het kan, op terugkeer in de oude leefomgeving. Het betrekken van de JIM is één van de manieren om het netwerk te betrekken in de behandeling. 82% van de jongeren heeft inmiddels een JIM. Deze, door de jongere zelf gekozen, persoon is de vertrouwenspersoon voor de jongere en zijn vertegenwoordiger richting ouders en professionals. Andere jongeren zijn nog in het proces om een JIM te benoemen. Een klein aantal slaagt er nog niet in om een JIM aan te stellen.

c. Betrokkenheid van ouders

In de praktijk kent de JeugdzorgPlus landelijk recidive van jongeren die terugkeren naar de gezinssituatie. Jongeren geven aan dat zij zelf zijn veranderd, maar hun thuissituatie niet. JouwZorg is een gezinsgerichte methodiek. Horizon kent de functie van systeemcoach, een pedagoog die met name ouders betrekt bij de behandeling van hun kind. Samen met hun kind stellen ze behandeldoelen en maken zij een keuze voor de tweede fase van JouwZorg. Ouders worden zoveel mogelijk betrokken bij de overgang van fase 1 naar fase 2 van JouwZorg. Tevens geven ouders en de jongere een presentatie aan elkaar over de kracht van hun gezin. Zo ligt de focus niet alleen op knelpunten maar ook op de positieve eigenschappen van het gezin en hoe deze versterkt kunnen worden.
Hiernaast is er, wanneer dit past onder de behandeldoelen van de jongere, gelegenheid dat ouders aan activiteiten van hun kind deelnemen tijdens de behandelperiode van de gesloten jeugdzorg. Ook kan het voorkomen dat de jongere tegen het einde van de 'gesloten' behandeling gefaseerd naar huis gaat.

CONCEPT

Om de kans op recidive te verkleinen wil Horizon zich d.m.v. gezinsbehandeling richten op gezinnen met kinderen met gedragsproblemen, die samenhangen met onvoldoende opvoedvaardigheden en overbelasting van de ouders. Doel van de gezinsbehandeling is het waarborgen en vergroten van de veiligheid van gezinnen zodat kinderen bij hun ouders kunnen blijven wonen. Opvoedvaardigheden worden vergroot en er wordt gewerkt aan het verminderen van mogelijk andere problemen die de oorzaak zijn van de overbelasting van ouders. Hiermee wordt de draagkracht van ouders vergroot en draaglast verminderd.

De gezinsbehandeling (twaalf weken) valt onder fase twee van JouwZorg. Het volledige gezin verblijft buiten de geslotenheid in een woning van Horizon. Vanwege de regionale spreiding van het JeugdzorgPlus aanbod is Horizon voornemens om in West Friesland te starten met deze vorm van gezinsbehandeling. Streven is om dit in de zomer van 2020 te realiseren.

2.3 JeugdzorgPlus als integraal onderdeel van de jeugdhulpketen

a. Samenwerking jeugdrechtketen

De uitkomst van de aanbesteding JeugdzorgPlus heeft tot veel beweging in de jeugdrechtketen geleid. Een nieuwe aanbieder met een nieuwe werkwijze riep weerstand op in de gehele jeugdrechtketen. Er moest vertrouwen komen om de jongeren in deze voorziening te plaatsen. In de eerste maanden werd een aantal jongeren via een rechterlijke uitspraak toch in een andere JeugdzorgPlusvoorziening geplaatst. In de loop van het jaar is het vertrouwen en de samenwerking tussen gecertificeerde instelling, jeugdhulpaanbieder, advocatuur en rechterlijke macht gegroeid. Ook het onderwijs en de politie hebben aangegeven positieve ervaringen te hebben. De gemeenten hebben hieraan bijgedragen door met alle partijen van de jeugdrechtketen in gesprek te gaan en heeft het gesprek onderling geïnitieerd. Doel hiervan was gelegenheid te geven elkaar te leren kennen, te informeren over de ontwikkeling van deze vorm van zorg en samenwerkingsafspraken te maken. Het jeugdrechtketenoverleg is structureel ingebed in de samenwerking. Het is belangrijk om partijen op elkaar af te stemmen want alleen dan kunnen we de JeugdzorgPlus succesvol transformeren en werken aan een innovatie.

b. School2care

Onderdeel van Fase twee is School2Care. De uitvoering van de JeugdzorgPlus verandert. We willen jongeren met meervoudige, complexe problematiek jeugdhulp bieden die dichter bij huis plaatsvindt en hen kansen biedt zichzelf te ontwikkelen. Dit betekent dat we ook kijken naar mogelijkheden van geïntegreerd onderwijs; een combinatie van zorg en onderwijs. Horizon heeft zich bij de aanbesteding ingeschreven met het onderwijs-zorgarrangement School2care; een voorziening die van 8 uur ’s ochtends tot 8 uur ‘s avonds zowel zorg als onderwijs biedt. Deze vorm zou men als tweede fase van JouwZorg kunnen inzetten maar kan ook preventief worden ingezet om een plaatsing in de JeugdzorgPlus te voorkomen. Deze vorm van zorg en onderwijs organiseren is complex. Er zijn diverse partijen die een belangrijk aandeel hebben in de financiering en uitvoering zoals de vier samenwerkingsverbanden van het onderwijs, het speciaal onderwijs, Horizon, wellicht andere zorgaanbieders en gemeenten. Er is een werkgroep geformeerd die zich buigt over deze nieuwe vorm van een onderwijs-zorgarrangement en onderzoekt op welke wijze hieraan uitvoering en organisatie kan worden geboden. Streven is dat in september 2020 de voorziening is geopend.

c. Fase 2

CONCEPT

Omdat fase 2 nog niet juridisch is vormgegeven is Horizon niet verantwoordelijk voor de zorg van de jeugdigen na uitstroom in Antonius. Dit betekent dat er nog geen doorlopende zorglijn is. Dit is een onwenselijke situatie en wordt thans door Horizon en gemeenten opgepakt. Dit betekent niet dat jongeren zomaar losgelaten worden na Antonius. Er is sprake van een warme overdracht naar de uitstroomvoorziening. Ook ouders worden hierbij zoveel mogelijk betrokken.

CONCEPT

3. De opdracht aan de hand van de doelstellingen

In het hiernavolgende deel worden de inkoopdoelstellingen besproken. Zoals aangegeven in de inleiding is het hele jeugdhulpveld belangrijk voor het bereiken van de transformatieopdracht. Om deze reden is in de inkoopstrategie een onderscheid gemaakt tussen doelen die binnen de scope van de opdracht JeugdzorgPlus vallen (en waarvan we dus verwachten dat de aanbieder van JeugdzorgPlus deze realiseert) en doelen die buiten de scope van de opdracht vallen (en dus aan de gemeenten zijn).

3.1 Doelstellingen die buiten de opdracht van Horizon vallen

a. Doelstelling: beperken van de instroom

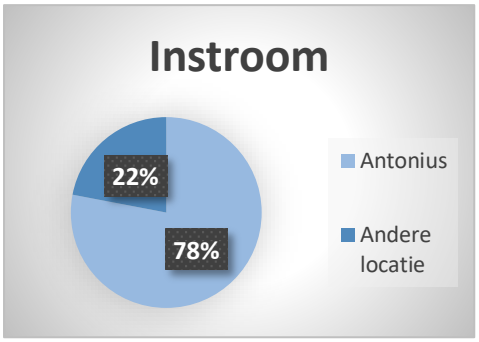
Met de doelstelling 'beperken van de instroom' wordt gestreefd naar een resultaat van 5% minder instroom in 2019 en 5% minder instroom in 2020.

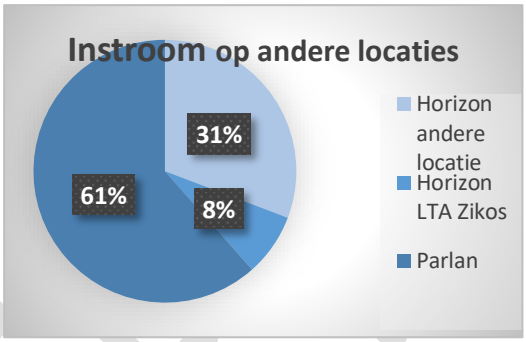
Instroom jongeren in JeugdzorgPlus 2019-2020					
regio	**gemeente**	**Antonius**	**andere locatie**	**totaal**	**tot. per regio**
Kop van Noord Holland	Texel	0	0	**0**	**15**
	Den Helder	6	1	**7**	
	Hollands Kroon	3	0	**3**	
	Schagen	3	2	**5**	
West Friesland	Hoorn	2	0	**2**	**7**
	Stede Broec	0	0	**0**	
	Enkhuizen	0	0	**0**	
	Drechterland	0	0	**0**	
	Koggenland	0	0	**0**	
	Opmeer	1	1	**2**	
	Medemblik	3	0	**3**	
Regio Alkmaar	Alkmaar	2	2	**4**	**38**
	Bergen	1	0	**1**	
	Castricum	18	2	**20**	
	Heerhugowaard	5	3	**8**	
	Heiloo	0	0	**0**	
	Langedijk	2	2	**4**	
	Uitgeest	1	0	**1**	
		47	**13**	**60**	

- In totaal hebben 60 jongeren in het afgelopen jaar een machtiging voor gesloten jeugdhulp gekregen. Hiervan hebben 47 jongeren JouwZorg in Antonius ontvangen, zijn in totaal 8 jongeren in Transferium opgenomen en zijn 5 jongeren buitenregionaal geplaatst binnen het zwaardere zorgaanbod van Horizon.

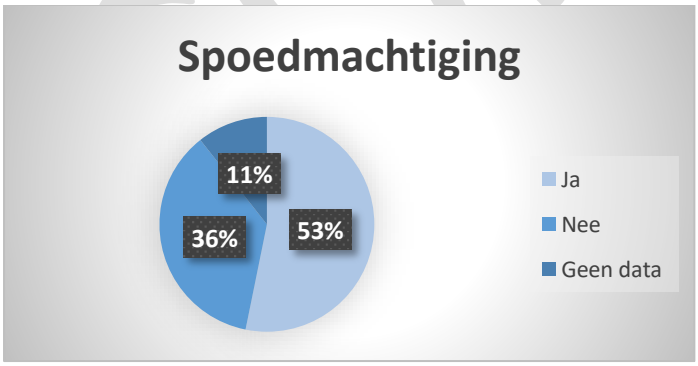
CONCEPT

- Het totaal van 60 jongeren met een gesloten machtiging is lager dan in de voorgaande jaren. In 2017 (de peildatum van de aanbesteding) was de instroom 80 jongeren. Het verschil bedraagt 25% en is daarmee veel hoger dan het beoogde resultaat van 5%.
  De daling past in de landelijke trend waar de instroom JeugdzorgPlus sinds 2017 jaarlijks daalt. Jeugdzorg Nederland heeft geen verklaring voor deze daling. In NHN wordt gedacht dat het kritische kijken van de gecertificeerde instelling naar het inzetten van deze zware jeugdhulp alsmede de opening van een driemilieuvoorziening in de regio Alkmaar wellicht van invloed is op de daling.

- In totaal zijn 8 jongeren geplaatst in de gesloten jeugdzorg van Transferium. Tweemaal na overleg met Horizon, éénmaal door een onjuiste plaatsing extern en vijfmaal op last van de rechter. Uitgezonderd 1 casus hebben alle plaatsingen in Transferium plaatsgevonden in de eerste helft van 2019. De plaatsingen kunnen wellicht verklaard worden door de periode van de opstartfase waarin ketenpartners niet voldoende bekend waren met de werkwijze van Horizon.
- Vijf jongeren (8%) zijn doorgeplaatst naar een andere locatie van Horizon omdat zij op inhoud zwaardere zorg nodig hadden dan in Antonius wordt geboden. Bij NHN gemeenten is bekend dat een beperkt aantal jongeren (tijdelijk) opgevangen zouden moeten worden in de hoog specialistische zorg van Horizon die buiten de regio NHN zijn geplaatst.

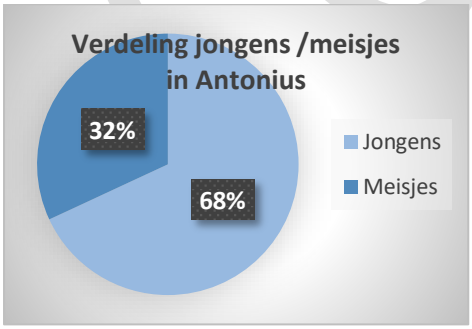

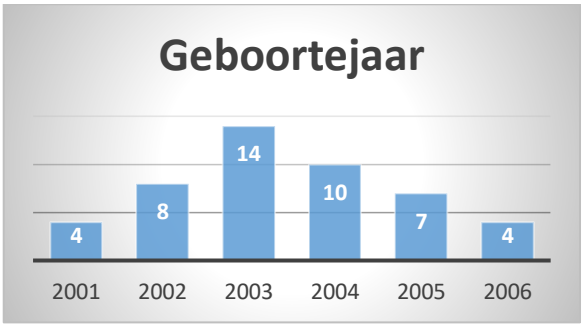
- In totaal is 53% van de jongeren geplaatst via een spoedmachtiging. Dit is lager dan het landelijke gemiddelde van 67% (Bron: Jeugdzorg Nederland). Desondanks is het beleidsmatige streven om dit aantal nog lager te krijgen. Bij een spoedmachtiging moet een jongere binnen 24 uur op de groep geplaatst worden. Dit heeft vanwege de crisis een hoge impact op de jongere en zorgt voor onrust op de groep vanwege de dynamiek die met een spoedmachtiging gepaard gaat.

De hierna volgende gegevens hebben alleen betrekking op Antonius en op fase 1 JouwZorg

In– en uitstroom jongeren 2019-2020 alleen in Antonius per gemeente				
regio	**Gemeente**	**Instroom**	**Uitstroom**	**Bezetting 03/02**
Kop van Noord Holland	Texel	0	0	**0**
	Den Helder	6	4	**2**
	Hollands Kroon	3	1	**2**
	Schagen	3	1	**2**
West Friesland	Hoorn	2	0	**2**
	Stede Broec	0	0	**0**
	Enkhuizen	0	0	**0**
	Drechterland	0	0	**0**
	Koggenland	0	0	**0**
	Opmeer	1	1	**0**
	Medemblik	3	1	**2**
regio Alkmaar	Alkmaar	2	1	**1**
	Bergen	1	0	**1**
	Castricum	18	13	**5**
	Heerhugowaard	5	2	**3**
	Heiloo	0	0	**0**
	Langedijk	2	2	**0**
	Uitgeest	1	0	**1**
		47	**26**	**21**

- Omdat Antonius is gevestigd in gemeente Castricum is het aantal jongeren daar hoog. Dit is het gevolg van het woonplaatsbeginsel waardoor alle voogdijkinderen op gemeente Castricum worden geboekt.

CONCEPT

b. Doelstelling: de uitstroom bevorderen

Gesteld is dat de overbruggingsdagen op 1 januari 2020 met minimaal 20% is afgenomen en op 1 januari 2021 met minimaal 30% is afgenomen.

De uitstroom wordt gemeten aan de hand van het aantal overbruggingsdagen (onnodig verblijf). Dit zijn immers de dagen waarop een jongere onnodig in geslotenheid verblijft omdat er geen vervolgplek is.

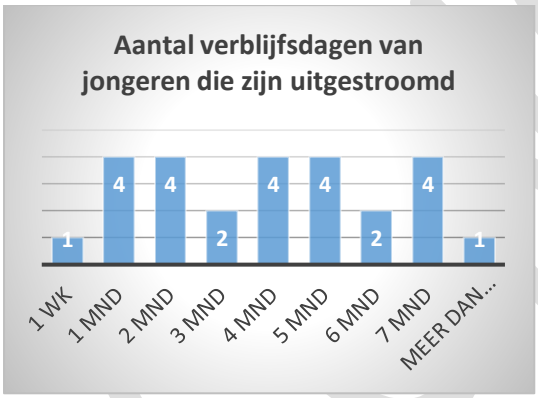
Horizon kan de overbruggingsdagen nog niet meten waardoor er geen uitspraken over deze doelstelling kunnen worden gedaan.

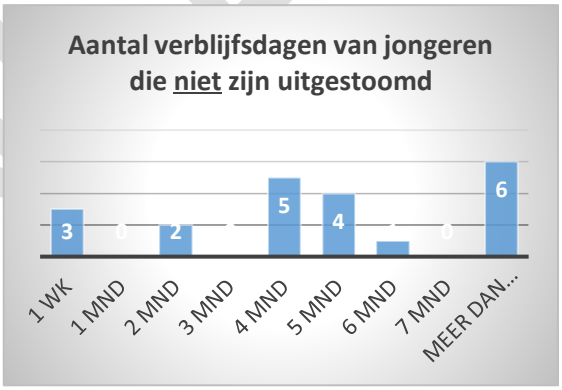
3.2 Doelstellingen die binnen de opdracht van Horizon vallen

a. Doelstelling: de gemiddelde verblijfsduur geslotenheid verkorten

Met dit doel wordt beoogd de verblijfsduur te verkorten (5% minder verblijfsdagen en 5% minder jongeren dat 30 weken in geslotenheid verblijft).

Over de JouwZorg methodiek in NHN zijn geen cijfers van vóór 2019 beschikbaar en een vergelijking met de data uit Transferium is vanwege de verschillende werkwijzen niet zinvol. We kunnen dus na afloop van 2020, als we de data van twee jaar hebben, pas concluderen of de gewenste resultaten zijn gehaald.

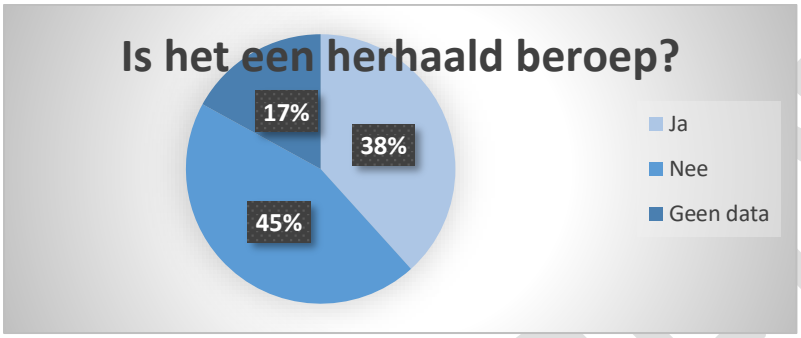

- De gemiddelde verblijfsduur in Antonius bedraagt 4,4 maanden. Dit is hoger dan de verwachtingen ten aan zien van de gemiddelde duur van JouwZorg, deze is namelijk 3 maanden. Het is lager dan het landelijke gemiddelde in de eerste helft van 2019. Toen bedroeg de gemiddelde verblijfsduur 5,8 maanden (bron: Jeugdzorg Nederland).
- 26 jongeren zijn in het afgelopen jaar uit Antonius uitgestroomd. De gemiddelde verblijfsduur van de uitgestroomde jongeren bedraagt 3,6 maanden. De gemiddelde verblijfsduur van de jongeren die per februari 2020 nog niet zijn uitgestroomd bedraagt 4,8 maanden. Dit gemiddelde is hoger omdat dit voornamelijk jongeren betreft met problematiek waar geen vervolgvoorziening voor is, bijvoorbeeld jongeren die naar een kamer trainingscentrum kunnen doorstromen of zelfstandig kunnen gaan wonen.

b. Doelstelling: het herhaald beroep neemt af

Met deze doelstelling wordt beoogd dat jaarlijks het herhaald beroep niet hoger is dan 10% per regio ten opzichte van de totale uitstroom in datzelfde jaar. Herhaald beroep betreft die jongeren die binnen een halfjaar na het behalen van de behandeldoelen weer een beroep moeten doen op de JeugdzorgPlus.

Horizon levert contractmanagementdata aan over het herhaald beroep. Vanwege de korte tijd dat Horizon gecontracteerd is heeft het herhaald beroep in dit geval geen betrekking op de door hen geleverde zorg. Onderstaande data zegt alleen iets over de vraag of de jongere eerder in een JeugdzorgPlusinstelling heeft gezeten, niet over welke JeugdzorgPlus instelling.

- Van alle 47 jongeren ingestroomde jongeren in Antonius hebben 21 jongeren niet eerder een gesloten machtiging gekregen. Bij 18 jongeren is er sprake van herhaald beroep (en van 8 jongeren zijn de gegevens niet bekend).

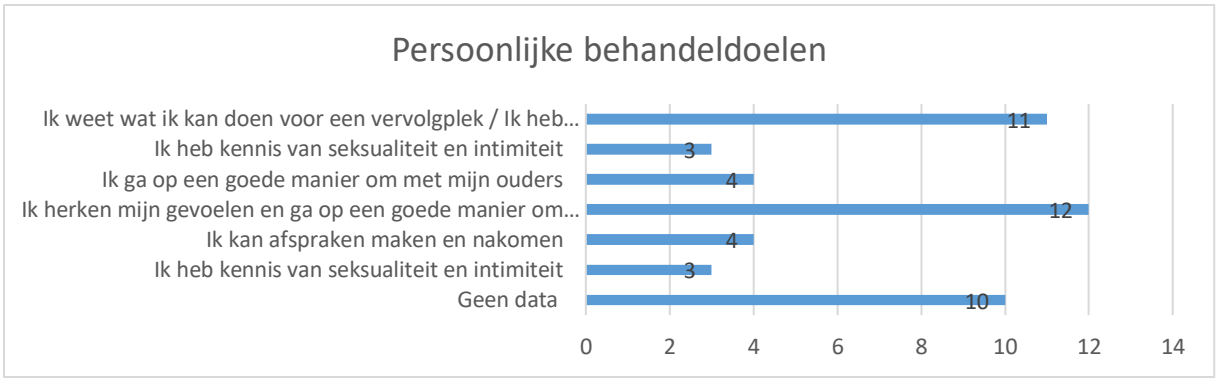
c. Doelstelling: het behaalde behandeldoel

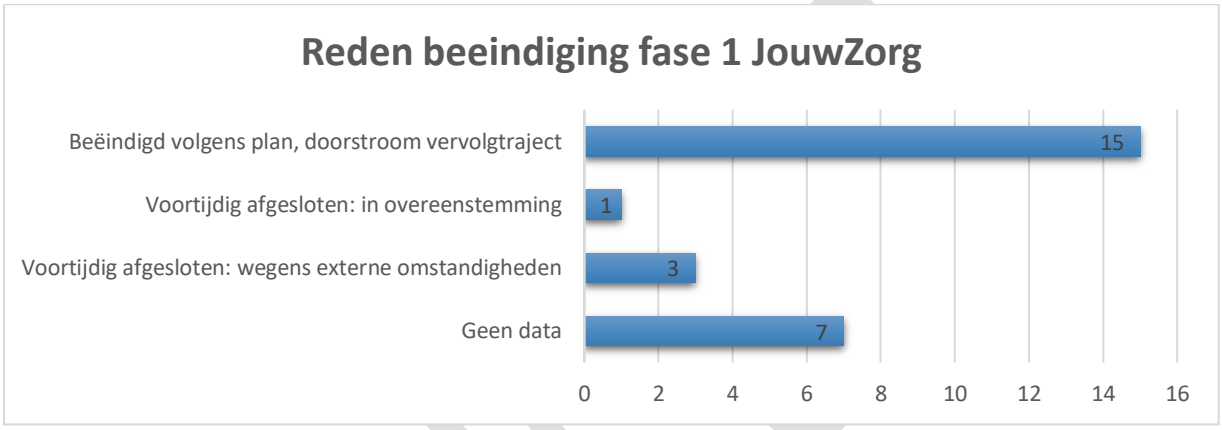
De doelstelling is dat minimaal 95% van de instroom in de JeugdzorgPlus binnen de termijn van 8 maanden in ieder geval de behandeldoelen behaalt die de grondslag vormen voor een gesloten machtiging, namelijk:
1. Jongere onttrekt zich niet langer aan hulpverlening
2. Jongere vormt geen gevaar voor zichzelf of haar/zijn omgeving

Deze doelstelling kan niet gemeten worden, omdat het gaat om een volledig JeugdzorgPlus traject. In het geval van Horizon zou dit gaan om fase 1 en fase 2. Zoals aangegeven heeft Horizon nog geen fase 2 gerealiseerd alleen fase 1.

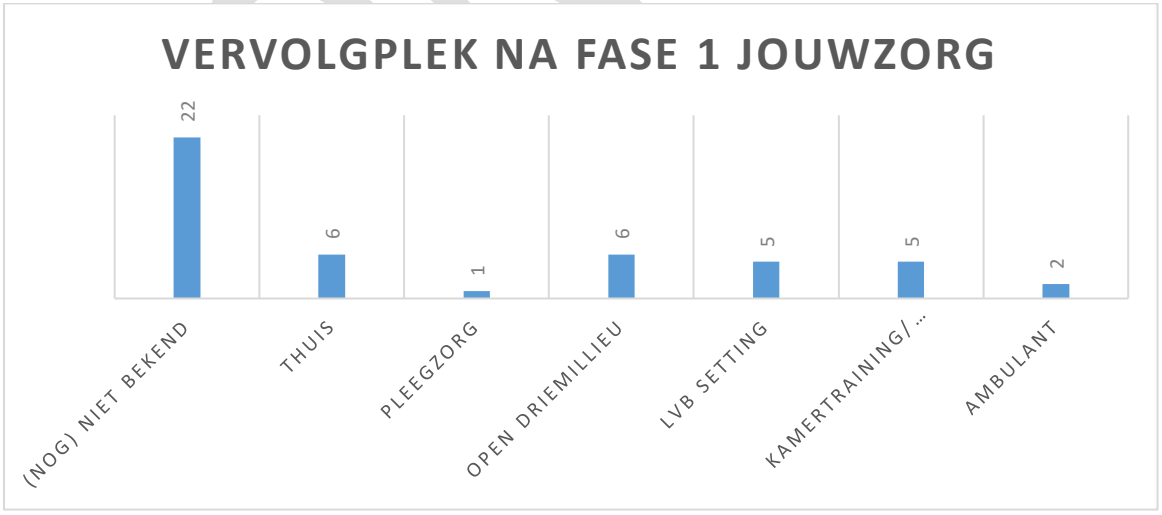
Horizon meet de individuele behandeldoelen waar jongeren aan werken binnen JouwZorg.

CONCEPT

- 60% van de jongeren is uitgestroomd volgens behandelplan en is doorgestroomd naar vervolgvoorzieningen.

d. Doelstelling: de kosten blijven beheersbaar

De doelstelling is dat het tarief voor JeugdzorgPlus tot 1 januari 2021 niet hoger is dan € 423,- per etmaal, behoudens de jaarlijkse compensatie conform de Cao per 1-1-2020.
Het tarief is exclusief eventuele aanvullende J-GGZ en LVB behandeling.

Totaalkosten JeugdzorgPlus voor alle instroom (60 jongeren) 2019-2020			
Alle NHN gemeenten	**Tarief**	**Aantal dagen**	**Totaalkosten**
Antonius / Parlan	€ 423	7.987	€ 3.378.501,00
Cao compensatie 2020			€ 12.233,16
LTA locatie Horizon	€ 625,25	121	€ 75.655,25
			€ 3.466.389,41

De gemeenten in Noord-Holland Noord (NHN) hebben zich middels de Intentieverklaring verdeling kosten JeugdzorgPlus-locatie gecommitteerd aan de verevening van niet-gecompenseerde kosten door het Rijk voor voogdijkinderen in Antonius (Horizon). Dit betekent dat gemeente Castricum die kosten die niet door het Rijk vergoed worden over de gemeenten worden verdeeld zodat gemeente Castricum deze niet alleen hoeft te dragen.

CONCEPT

3. Conclusie

De achttien gemeenten hebben met deze evaluatie inzicht willen geven over de huidige stand van zaken en de doorontwikkeling van de JeugdzorgPlus. De drie onderstaande vragen die gesteld zijn t.a.v. de transformatiebeweging in hoofdstuk 2, worden hier beantwoord en vormen hiermee de conclusie van de evaluatie van het ingezette traject.

1. Lukt het ons om minder geslotenheid te creëren (zowel in aantal jongeren maar vooral in één vorm en werkwijze minder gesloten)?
2. Lukt het ons om de JeugdzorgPlus te ontwikkelen als een voorziening waarbij de contacten met het netwerk van de jongeren zo goed mogelijk in stand blijven?
3. Lukt het ons om de JeugdzorgPlus als integraal onderdeel van een behandeling te zien, als een tijdelijke time out i.p.v. een last resort?

1. <u>Lukt het ons om minder geslotenheid te creëren (zowel in aantal jongeren maar vooral in één vorm en werkwijze minder gesloten)?</u>

Zowel kwalitatief als kwantitatief lukt het ons om jongeren minder in geslotenheid te behandelen. Landelijk zien we een dalende trend. In de regio Noord-Holland Noord zien we dalende cijfers van 25%. Er werden in 2019 zestig jongeren behandeld i.p.v. tachtig in voorgaande jaar. Ook het verblijf en de behandeling was in 2019 binnen de JeugdzorgPlus aanzienlijk korter; jongeren verbleven gemiddeld 4,4 maanden terwijl dit in 2018 nog gemiddeld 8 á 9 maanden was.

Ook kwalitatief zien we een andere vorm van de uitvoering van JeugdzorgPlus; we zetten minder repressief in op de fysieke veiligheid van jongeren. We sluiten hen minder op en doen meer appél op de eigen regie en motivatie van de jongeren.
Hiernaast zoeken we in samenwerking met Horizon en andere partners in de jeugdrechtketen naar mogelijkheden om vanuit geslotenheid van de JeugdzorgPlusvoorziening de behandeling thuis of in de nabijheid van thuis te laten plaatsvinden. Een voorbeeld hiervan is de inzet van de rechterlijke voorwaardelijke machtiging. Deze wordt in Noord-Holland Noord niet of nauwelijks ingezet terwijl dit wel als middel gebruikt kan worden om jongeren de 2^{e} fase van JouwZorg buiten de voorziening te laten voortzetten. Gezamenlijk met de jeugdrechtketen ontwikkelen we de inzet van deze mogelijkheid.

2. <u>Lukt het ons om de JeugdzorgPlus te ontwikkelen als een voorziening waarbij de contacten met het netwerk van de jongeren zo goed mogelijk in stand blijven?</u>

Het lukt ons om het netwerk te betrekken bij de behandeling van de jongere die verblijft in Antonius;

- Ouders worden betrokken bij de behandeling van hun kind. Gezamenlijk met de systeemcoach en de jongere worden de behandeldoelen vastgesteld, maken ouders en de jongere de keuze voor het traject van JouwZorg en is er de mogelijkheid om deel te nemen aan activiteiten voor ouders binnen Antonius. Het streven is om vanaf de zomer 2020 te starten met gezinsbehandeling op een aparte locatie. Op deze locatie wordt het hele gezin opgenomen en werkt men aan behandeldoelen voor het hele gezin.
- De jongere kiest vanuit zijn eigen netwerk de Jouw Ingebrachte Mentor, JIM. Deze is vertrouwenspersoon voor de jongeren en zijn vertegenwoordiger richting ouders en professionals.

CONCEPT

- Onderwijs vindt op geïntegreerde wijze plaats op de locatie van Antonius; leerkrachten en groepsleiding kunnen met zowel onderwijsactiviteiten als activiteiten op de leefgroep aanwezig zijn. Horizon en de samenwerkingsverbanden van het onderwijs streven er naar zoveel mogelijk jongeren onderwijs te laten volgen op de onderwijsvoorziening die aansluit op de omgeving en het behandelplan van de jongere. Vaak zijn dit onderwijsarrangementen op de voormalige onderwijsvoorziening van de jongere.

Het aanbod van Antonius is in ontwikkeling. Dit heeft ook betrekking op het betrekken van het netwerk binnen de behandeling van de jongere. We vinden dat er goede stappen zijn gezet maar ook dat de inzet van betrokkenheid van het netwerk iets is wat in nog verder ontwikkelt moet worden.

3. Lukt het ons om de JeugdzorgPlus als integraal onderdeel van een behandeling te zien, als een tijdelijke time out i.p.v. een last resort?

Het lukt ons nog onvoldoende om de JeugdzorgPlus als een tijdelijke time out te zien en als een integraal onderdeel van de behandeling. Door in 2018 te kiezen voor een andere uitvoering van de JeugdzorgPlus zijn we hier nog maar net mee gestart begin 2019 . Horizon heeft tijd en ruimte nodig om dit gezamenlijk met de gehele jeugdrechtketen te ontwikkelen en te realiseren. De achttien gemeenten van Noord-Holland nemen hier regie op door overleg hiervoor te initiëren, verwachtingen uit te spreken en hierover met de hele keten afspraken te maken.

Door binnen de JeugdzorgPlus het netwerk te betrekken en de behandelperiode zo kort en nabij mogelijk vorm te geven en daarbij de samenwerking in de keten zo optimaal mogelijk te ontwikkelen, vinden we dat we wel op de goede weg zijn. Hiermee zorgen we er voor dat de tijdelijk uithuisplaatsing niet een laatste optie voor behandeling is maar een integraal onderdeel is van de behandeling van de jongere.

Tot slot

Wij zijn vanaf 2019 gestart om de geslotenheid van de JeugdzorgPlus te transformeren en meer integraal onderdeel te laten zijn van de behandeling. Het doel is dat we uiteindelijk helemaal geen jongeren meer willen opnemen in een jeugdzorgPlusvoorziening.

Met de transformatiebeweging die we momenteel hebben gerealiseerd zijn we er nog niet. Zo moet de tweede fase van JouwZorg nog gerealiseerd worden en willen gemeenten door meer grip op data te krijgen, vanuit contractmanagement, beter kunnen sturen op zorg. Daarnaast willen de achttien gemeenten regie nemen in het versterken van de jeugdrechtketen, onderwijs, zorg en preventie met als doel deze beter op elkaar te laten aansluiten en nieuwe mogelijkheden voor ‘kwetsbare’ jongeren te creëren.

CONCEPT